

**UCHWAŁA NR LVIII/643/23
RADY GMINY ZABIERZÓW**

z dnia 22 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na rok 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. w Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. w Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. w Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) Rada Gminy Zabierzów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na rok 2024, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zabierzów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Henryk Krawczyk

**Gminny program przeciwdziałania
przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej
dla gminy Zabierzów**

na rok 2024

Zabierzów 2023

Zakres opracowania :

1. Wprowadzenie
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy
3. Przemoc domowa – charakterystyka zjawiska oraz skutki społeczne
4. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Zabierzów
 - a) Zasoby lokalne – instytucjonalne i ludzkie -służące przeciwdziałaniu przemocy
 - b) Formy udzielonej pomocy i wsparcia
 - c) Realizatorzy gminnego programu oraz ich kompetencje
5. Sposób realizacji poszczególnych działań programu
6. Adresaci programu
7. Cele programu
8. Ewaluacja i monitoring

Wprowadzenie

Obowiązywanie w polskim porządku prawnym przepisów o przeciwdziałaniu przemocy domowej w formie ustawy oraz programów regulujących działania służb i instytucji na szczeblu krajowym i lokalnym świadczą o wadze, jaką przywiązuje się do tego zagadnienia. Nie należy się dziwić, gdyż przemoc domowa jest istotną przyczyną dezorganizacji rodziny – dotyka wszystkich jej członków i powoduje poważne zmiany w każdej części systemu rodzinnego. Stosowanie przemocy narusza prawa jednostki i jej dobra osobiste - godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym również normy związane z życiem osobistym oraz naraża na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które jej doznają.

W polskim systemie prawnym przemoc jest przestępstwem ściganym z urzędu. Przepisy dotyczące tego problemu znajdują swoje uregulowania w szeregu aktów prawnych – poczynając od Konstytucji,¹ przepisów prawa karnego² po ustawę szczególną, jaką jest Ustawa z dnia

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, prawa i obowiązki człowieka i obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą, oraz stawia na ich straży władze publiczne, przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

² Art. 304 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375, ze zm.): „Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.”

29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej³. Ta ostatnia została w ostatnich miesiącach istotnie zmieniona⁴, co wymagało od Gminy Zabierzów reorganizacji całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, łącznie z utworzeniem nowego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Warto podkreślić, iż 6 lutego 2015 uchwalono ustawę wyrażającą zgodę na ratyfikację Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r.⁵ Na tej podstawie Konwencja została ratyfikowana przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego 13 kwietnia 2015 r. Konwencja, w myśl założeń jej twórców, ma stanowić najdalej idącą umowę międzynarodową poświęconą problematyce zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej. Przemoc względem kobiet traktowana jest, zarówno jako naruszenie praw człowieka, jak i forma dyskryminacji. Dokument opiera się na trzech zasadniczych elementach, a mianowicie 1) zapobieganiu przemocy, 2) ochronie ofiar przemocy oraz 3) ściganiu sprawców przemocy.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakładają na gminę obowiązek opracowania i przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób dotkniętych przemocą domową w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej.

Za niezbędne uznano:

- inicjowanie profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w środowisku lokalnym;
- potrzebę wielodyscyplinarnego podejścia do jego rozwiązywania w szerszym wymiarze społecznym;
- konieczność prowadzenia edukacji, która powinna przyczynić się do zmiany świadomości społeczeństwa odnośnie tego, czym tak naprawdę jest przemoc
- rozwój metod skutecznej ochrony osób doznających przemocy domowej, w szczególności dzieci;
- wdrażanie mechanizmów izolujących osoby stosujące przemoc domową od osób doznających tej przemocy;
- zmianę postaw osób stosujących przemoc domową przez poddanie ich oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.

³ Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.

⁴ Zob. ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 398.

Opracowując zakres gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla gminy Zabierzów (dalej zwany również: gminny program) kierowano się ogólnymi celami i wskazówkami określonymi w ustawie oraz rozporządzeniu. Program gminny jest zgodny w swoich głównych kierunkach działania z programami opracowanymi na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Podstawa prawna i merytoryczna tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla gminy Zabierzów

Obowiązek opracowania przez władze samorządowe i rządowe zasad postępowania w przypadku występowania oraz zapobiegania zjawisku przemocy wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej⁶. Szereg odniesień regulujących zasady działania wobec przemocy znajduje się również w wymienionych poniżej przepisach prawa i programach:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz.901 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.);
- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1323);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 - 2026 – uchwała nr XXXIII/377/21 Rady Gminy Zabierzów z dn. 26 listopada 2021 r.

⁶ art.6.2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że „Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej; 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową; 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia; 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przemoc w rodzinie – charakterystyka zjawiska oraz skutki społeczne

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 2 osobą doznającą przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jako wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
- małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób doznających przemocy.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że: jest intencjonalna – jest zamierzonym celowym działaniem człowieka nakierowanym na kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby, odbywa

się w warunkach nierównowagi sił – sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą, prowadzi do naruszenia jej podstawowych praw i wolności, powoduje cierpienie oraz naraża ją na utratę zdrowia i życia.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Zabierzów

Przemoc domowa jest jedną z przyczyn, dla których rodziny, bądź osoby w nią uwikłane mogą ubiegać się o objęcie pomocą lub wsparciem ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej. Spośród 634 rodzin korzystających w roku 2019 ze świadczeń pomocy społecznej, rodziny gdzie występowała przemoc, stanowiły 12,46%, w roku 2020 spośród 715 rodzin – 7,42% to rodziny z problemem przemocy, w roku 2021 – na 770 rodziny korzystające ze świadczeń – rodziny z przemocą stanowi 5,20%, zaś w roku 2022 na 676 rodziny korzystające ze świadczeń - rodziny z przemocą stanowi 6,22%. Wśród osób poszkodowanych, których liczba w roku 2019 wynosiła 69, - 23,19% to dzieci, w roku 2020 liczba poszkodowanych wynosiła 36, – 22,23% to dzieci, w roku 2021 liczba poszkodowanych wynosiła 46, - 34,79% to dzieci, a w roku 2022 liczba poszkodowanych wynosiła 39, – 28,21% to dzieci. Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Zabierzów nie stanowi dominującego problemu społecznego – jeśli popatrzymy na ten problem w ujęciu statystycznym, nie mniej jednak w ostatnim czasie obserwujemy wzrost liczby przypadków, gdzie dzieci doznają przemocy domowej. Ponadto z punktu widzenia szkód fizycznych, moralnych, psychicznych i społecznych, jakie przemoc ze sobą niesie, wymaga ona priorytetowego potraktowania wśród występujących problemów społecznych. Szczególnie wobec faktu, potwierzonego w wielu badaniach społecznych, iż osoby doznające przemocy w dzieciństwie o wiele częściej demonstrują zachowania agresywne w życiu dorosłym. Negatywne, wynikające z przemocy „wewnętrzne stany emocjonalne znacznie utrudniają konstruktywne radzenie sobie ze stresem w życiu, obniżają umiejętność budowania bezpiecznych więzi oraz zaciemniają realne spojrzenie na własne agresywne zachowania. Nie widzi się więc, że krzywdzi się innych”.⁷

Poniżej przedstawiono dane, dotyczące okresu realizacji „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy na lata 2019-2020” oraz „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy na lata 2021-2023”, w odniesieniu do problemu przemocy, obrazujące zarówno nasilenie występowania tego zjawiska w gminie, jak również podjęte działania skierowane na pomoc i niwelowanie skutków.

⁷ Agnieszka Widera-Wysoczańska, źródło: http://www.swiatproblemow.pl/2014_09_3.html

osoby objęte pomocą	2019	2020	2021	2022
liczba osób doznających przemocy	69 W tym 16 dzieci	36 W tym 8 dzieci	46 W tym 16 dzieci	39 W tym 11 dzieci
liczba osób stosujących przemoc	55	29	33	30
liczba spotkań ZI	5	4	5	5
liczba powołanych grup roboczych	55	26	31	27
liczba NK	58	29	31	28
liczba zakończonych NK – ustanie przemocy	36	29	13	10
liczba zakończonych NK – brak zasadności	22	19	14	14
liczba rodzin objętych ZI/GR	79	53	40	42
liczba osób, które skorzystały z porad Gminnego punktu IWP	188	131	147	187
liczba porad udzielonych w gminnym punkcie IWP	589	546	528	426

formy wsparcia rodzin i osób	2019	2020	2021	2022
pomoc psychologiczna (spotkania)	31 (88 porad)	26 (103 porady)	26 (71 porad)	14 (42 porady)
pomoc prawna	1 (1 porada)	0	0	22 (31 porad)
pomoc socjalna	12 os	12 os	9 os	7 os
praca socjalna	139	86	106	103
pomoc pedagogiczna	0	0	0	0
konieczność udzielenia schronienia	0	0	1	0
grupy wsparcia	15	13	11	0
mediacje	5	2	6	8

formy wsparcia dla sprawców przemocy	2019	2020	2021	2022
skierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	47	23	25	23
skierowanie do GKRPA	35	21	31	16
wniosek do Sądu o przymusowe leczenie	1	3	0	1
zawiadomienie organów ścigania o przestępstwie	3	3	4	4

zasoby instytucjonalne i kadrowe	2019	2020	2021	2022
Punkt Informacji, wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą	1	1	1	1
psycholog	1	1	1	1
terapeuta	0	0	0	0
psychiatra	0	0	0	0
pedagog	0	0	0	0
prawnik	2	1	1	1
pracownik socjalny	1	1	1	1
Kurator społeczny/emerytowany policjant	1	1	1	1
mediator	1	1	1	1
specjalista pracy z rodziną	1	1	1	1
ogólnodostępny telefon dla ofiar	1	1	1	1
szkolenia dla ZI i GR	6 (60h)	7 (48h)	6 (33h)	6 (213h)
superwizje	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności ZI w latach 2019-2022

Wnioski:

W okresie realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w latach 2019-2023 realizowano strategiczny cel programu, tj. zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów.

W latach 2020-2022 zaobserwowano spadek liczby rodzin, w których występowała przemoc. W stosunku do roku 2019 liczba osób uwięzanych w przemoc spadła w roku 2020 o 48%, w roku 2021 o 33%, a w roku 2022 o 43%. Świadczyć to może o potrzebie kontynuacji kompleksowego wsparcia dla osób doznającym przemoc domowej, jak również wdrożeniu działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Ważnym elementem działań jest również podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemoc domowej oraz promowanie wzorców życia rodzinnego wolnych bez agresji i przemocy.

Równocześnie można zauważyć, że przemoc domowa coraz częściej powiązana jest z nadużywaniem alkoholu. W 2019 roku w 64% przypadków skierowano wnioski do GKRPA, w roku 2020 w 72% przypadków, w roku 2021 w 93% przypadków, natomiast w roku 2022 w 53 %

przypadków. Sytuacja ta przekłada się na skuteczność interwencji w rodzinach, gdzie występuje przemoc. Analizy pokazują, że tam gdzie nie ma problemów alkoholowych łatwiej pracuje się z rodzinami i szybciej można osiągnąć pożądane rezultaty – zamknięcie procedury Niebieskie Karty na skutek ustania przemocy. Uzależnienie wpływa na przewlekłość postępowania korekcyjnego.

Wśród form wsparcia najczęściej rodziny korzystają z pracy socjalnej, pomocą psychologiczną objęta jest ponad połowa osób doznających przemocy, a w przypadku konfliktów osoby wybierają spotkania z mediatorem rodzinnym. Warto zauważyć, że zainteresowaniem cieszy się również pomoc w formie porad prawnych - w roku 2022 ponad połowa osób doznających przemocy skorzystała ze wsparcia radcy prawnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zabierzowie. Mieszkańcy gminy częściej zgłaszają się o pomoc, nie boją się podejmować działań.

Jakość pomocy oferowanej mieszkańcom Gminy Zabierzów zależy również od możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych zatrudnionych specjalistów - w roku 2019, 2021 i 2022 skorzystali oni z 6 szkoleń, natomiast w roku 2020 z 7 szkoleń. W ramach gminnego Programu w latach 2021-2023 członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osoby pracujące ze zjawiskiem przemocy uczestniczyli w specjalistycznych szkoleniach i konferencjach, w szczególności:

- „Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i postępowania prowadzone na podstawie jej przepisów oraz procedura odebrania dziecka z rodziny biologicznej”;
- „Najważniejsze aspekty zadań komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie według najnowszych zmian prawnych”;
- „Nakaz opuszczenia lokalu i inne rozwiązania ustawy przeciwpromocowej w praktyce”;
- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Niebieska Karta – wybrane problemy”;
- „Procedura Niebieskiej Karty – zagadnienia wybrane”;
- „Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – osoba chora psychicznie sprawca przemocy w rodzinie”;
- „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zagadnienia wybrane”;
- „Cyberprzemoc i inne medialne zagrożenia w kontekście pracy zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych lub w zakresie przeciwdziałania przemocy w praktyce”;
- „Pierwszy kontakt z osobą zaburzoną psychicznie”;
- „Profilaktyka i skuteczna pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową”;
- „Małoletni w procedurze Niebieskiej Karty”;
- „Prawna interwencja w sytuacji przemocy”;

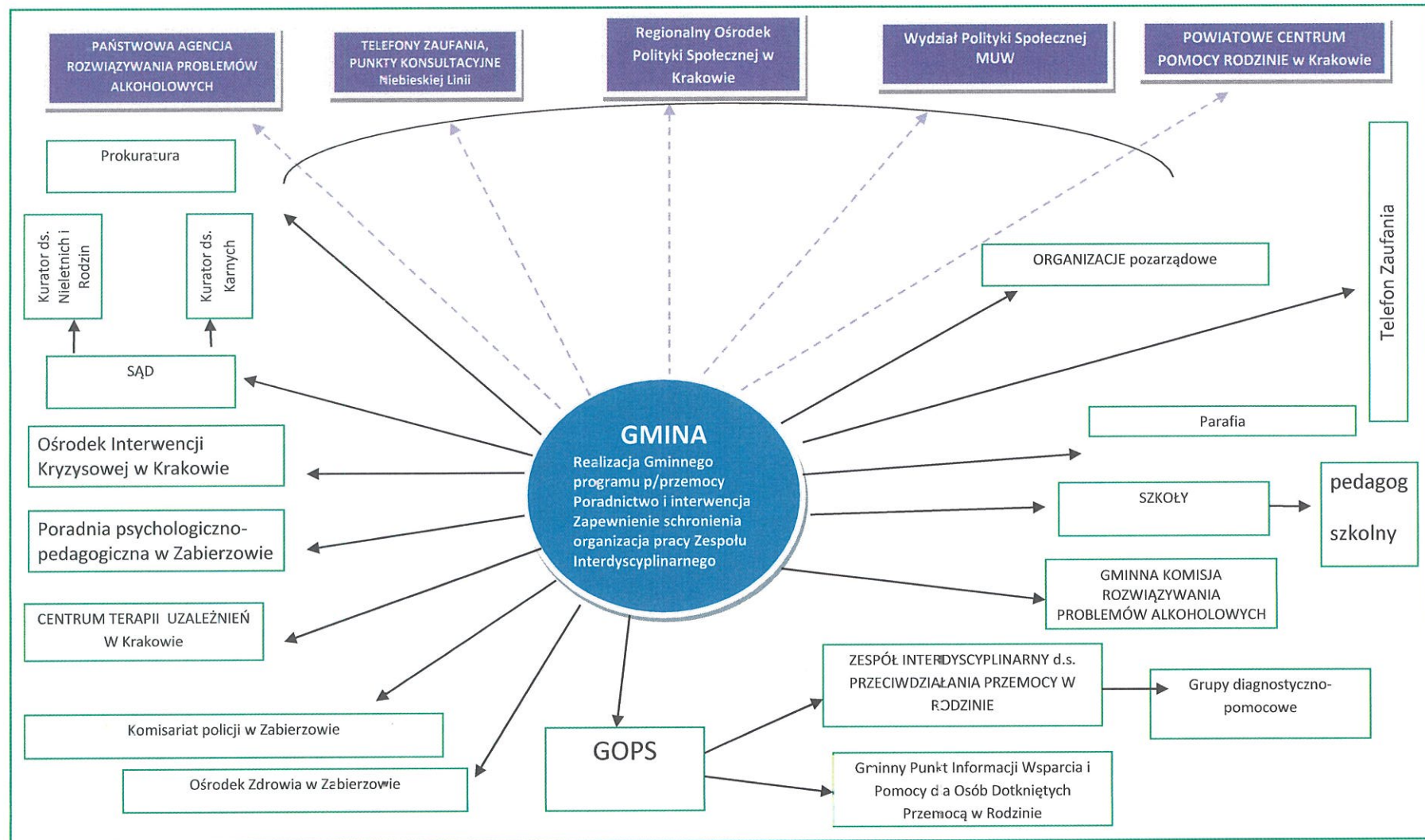
- „Przemoc domowa – rozwiązania w obszarze pomocy psychologicznej, pracy socjalnej i interwencji – aspekt merytoryczny i formalny z uwzględnieniem nowych przepisów dotyczących izolowania osób stosujących przemoc i projektu zmiany ustawy”;
- „Nowość: ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Pojęcie przemocy fizycznej, seksualnej, psychicznej i emocjonalnej wobec dziecka”;
- „Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej”;
- „Procedura Niebieskiej Karty w praktyce – rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskiej Karty, formularze Niebieska Karta oraz wzory pism”.

Zasoby instytucjonalne:

Gmina Zabierzów realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i kadrowe, jak również dostępne na terenie powiatu krakowskiego czy podległe samorządowi województwa bądź wojewodzie, są to :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabierzowie;
- Komisariat Policji w Zabierzowie;
- Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą Domową;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zabierzowie;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabierzowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie;
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej w Krakowie dla Krakowa Krowodrzy;
- Szkoły z terenu Gminy Zabierzów;
- Ośrodki Zdrowia z terenu Gminy Zabierzów;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krakowie;
- Centrum Zdrowia Psychicznego Kraków – Krowodrza;

Diagnoza zasobów gminy Zabierzów - lokalna mapa pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc

Ocena warunków realizacji działań w ramach programu przeciwdziałania przemocy - **Analiza SWOT**

dobrze strony	słabe strony
wskazane są instytucje odpowiedzialne za organizowanie pomocy i wsparcia rodzinom	niewłaściwe rozłożenie akcentów w procesie interwencji – bardziej działania skupiają się na sprawcy niż na ofierze
w rodzinach objętych wsparciem widać efekty poprawy sytuacji domowej	brak skutecznych metod i narzędzi pracy w sytuacjach przemocy domowej wobec dziecka
osoby doznające przemocy mogą liczyć na wsparcie ze strony odpowiedzialnych instytucji	zagrożenie wystąpieniem zjawiska wypalenia zawodowego osób pracujących w środowiskach przemocy domowej
przedstawiciele instytucji wskazanych do organizowania pomocy współpracują ze sobą i mogą liczyć na wzajemną pomoc w realizacji planu pomocowego	nierównomierne zaangażowanie poszczególnych członków zespołu interdyscyplinarnego w pracę w zespołach
możliwość usprawnienia współpracy interdyscyplinarnej poprzez wydanie odpowiednich zarządzeń w instytucjach współpracujących	brak delegowania uprawnień dla członków ZI w sytuacji gdy nie jest to kierownik współpracującej instytucji
szanse	zagrożenia
zostały opracowane przepisy prawne dotyczące przemocy domowej i są stosowane	zbyt rozbudowana (i często zbędna) sprawozdawczość, pochłaniająca znaczną ilość czasu
możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy unijnych	zbyt rozbudowany system dokumentowania pracy członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych
zjawisko przemocy przestało być tematem tabu	brak źródeł finansowania działań członków zespołu interdyscyplinarnego
	przewlekłość postępowania wyjaśniającego i sądowego

Wymienione charakterystyki obszarów wpływających na funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy skłaniają do przyjęcia opcji zarządzania systemem zwanej *konkurencyjną*, polegającą na eliminowaniu słabych stron funkcjonowania systemu oraz budowaniu jego siły przez maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i szans sprzyjających rozwojowi. Do działań charakterystycznych dla takiej opcji należeć będą:

- usprawnianie organizacji,
- inwestowanie w utrzymanie zasobów kadrowych i lokalowych,
- powiększanie już istniejącej oferty form pomocy lub stworzenie nowej, adekwatnej do potrzeb
- a także bardziej efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów poprzez eliminowanie dublowania działań, wynikających z braku współpracy międzyinstytucjonalnej.

Sposób realizacji poszczególnych działań programu

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Gmina tworzy gminny system przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowuje i realizuje gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców zagrożonych przemocą domową; zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizatorami działań interwencyjnych przewidzianych w gminnym programie są członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, którzy zostali powołani na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 9a-9d).

Zespół Interdyscyplinarny w myśl obowiązujących przepisów stanowi najważniejszy element Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje zjawisko przemocy. Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych, a także realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;

- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji dotyczących zmiany miejsca zamieszkania w stosunku do osoby doznającej przemocy domowej;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c Kodeksu Wykroczeń.

Zespół Interdyscyplinarny powoływany przez wójta składa się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych. W skład zespołu wchodzi także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. W zespole pracować mogą również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny i funkcjonariusz Policji. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej. W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów (OPS, GKRPA, Policja, Oświata, Ochrona Zdrowia, Organizacja Pozarządowa).

Prace w grupach diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie na podstawie procedury „Niebieskie Karty” oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c Kodeksu Wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”; dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” lub wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z art. 9d ust. 1 podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Osoby, o których mowa w art. 9e ust. 11-11d, realizują procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia,

w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Stosowanie tej procedury wymaga ścisłej współpracy wszystkich służb, stanowi zatem kompleksową pomoc osobom poszkodowanym i rodzinom, gdzie ma miejsce przemoc.

Jeżeli osoba stosująca przemoc domową posiada broń palną, o wszczęciu wobec niej procedury „Niebieskie Karty” niezwłocznie powiadamia się komórkę organizacyjną Komendy Wojewódzkiej Policji albo Komendy Stołecznej Policji, właściwą w sprawach wydawania pozwolenia na broń. Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobom stosującym przemoc domową w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej odbywa się na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2516, ze zm.).

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Wobec osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” są prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Jeżeli osoba stosująca przemoc domową wspólnie zajmująca mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba doznająca tej przemocy może żądać, aby Sąd, właściwy według przepisów – Kodeks postępowania cywilnego, o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał ją do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Przepis ten stosuje się również w przypadku, gdy:

- osoba doznająca przemocy domowej opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;
- osoba stosująca przemoc domową opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie;
- osoba stosująca przemoc domową okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej.

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ww. decyzję pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa.

Zadania poszczególnych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

W ramach procedury grupa diagnostyczno-pomocowa:

- dokonuje oceny sytuacji domowej, potrzeb i zasobów osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową;
- udziela pomocy osobie doznającej przemocy domowej;
- opracowuje indywidualny plan pomocy dla osoby doznającej przemocy domowej i jej środowiska domowego, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- podejmuje działania w stosunku do osoby stosującej przemoc domową w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- przekazuje osobie stosującej przemoc domową informacje w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej;
- przekazuje osobie stosującej przemoc domową informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy domowej;
- wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- motywuje osobę stosującą przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- przeprowadza z osobą stosującą przemoc domową rozmowę ukierunkowaną na wskazanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków;
- rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub centrum usług społecznych:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,

- formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- może prowadzić rozmowy w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- udziela osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą

najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;

- przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową;
- dokonuje niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- informuje, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Adresaci programu

Gminny program zakłada realizację przyjętych w nim celów i zadań w oparciu o zasadę partnerskiej współpracy wszystkich instytucji i organizacji działających w różnych obszarach społecznego wsparcia na rzecz osób i rodzin doznających przemocy, tworząc gminny system przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Zabierzów. Skuteczność budowanego systemu wynikać będzie z wielu czynników:

- umiejętnego połączenia zadań na różnych poziomach społecznego oddziaływania: profilaktyki, interwencji i redukcji skutków,
- prawidłowego podziału kompetencji i komunikacji pomiędzy partnerami,
- odpowiedniego wsparcia organizacyjnego, merytorycznego i finansowego dla osób i instytucji realizujących poszczególne działania ze strony osób decyzyjnych,
- postaw członków społeczności lokalnej wobec zjawiska przemocy i agresji społecznej

- zaangażowania w proces zmiany samych poszkodowanych

Dlatego też mówiąc o adresatach programu należy uwzględnić przede wszystkim:

- rodziny i osoby uwikłane w przemoc, a więc zarówno osoby doznające przemocy, jak i osoby stosujące przemoc;
- otoczenie instytucjonalne a w szczególności pracowników i specjalistów instytucji wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych;
- władze gminy;
- mieszkańców gminy – społeczność lokalną;
- parafie;
- organizacje pozarządowe;

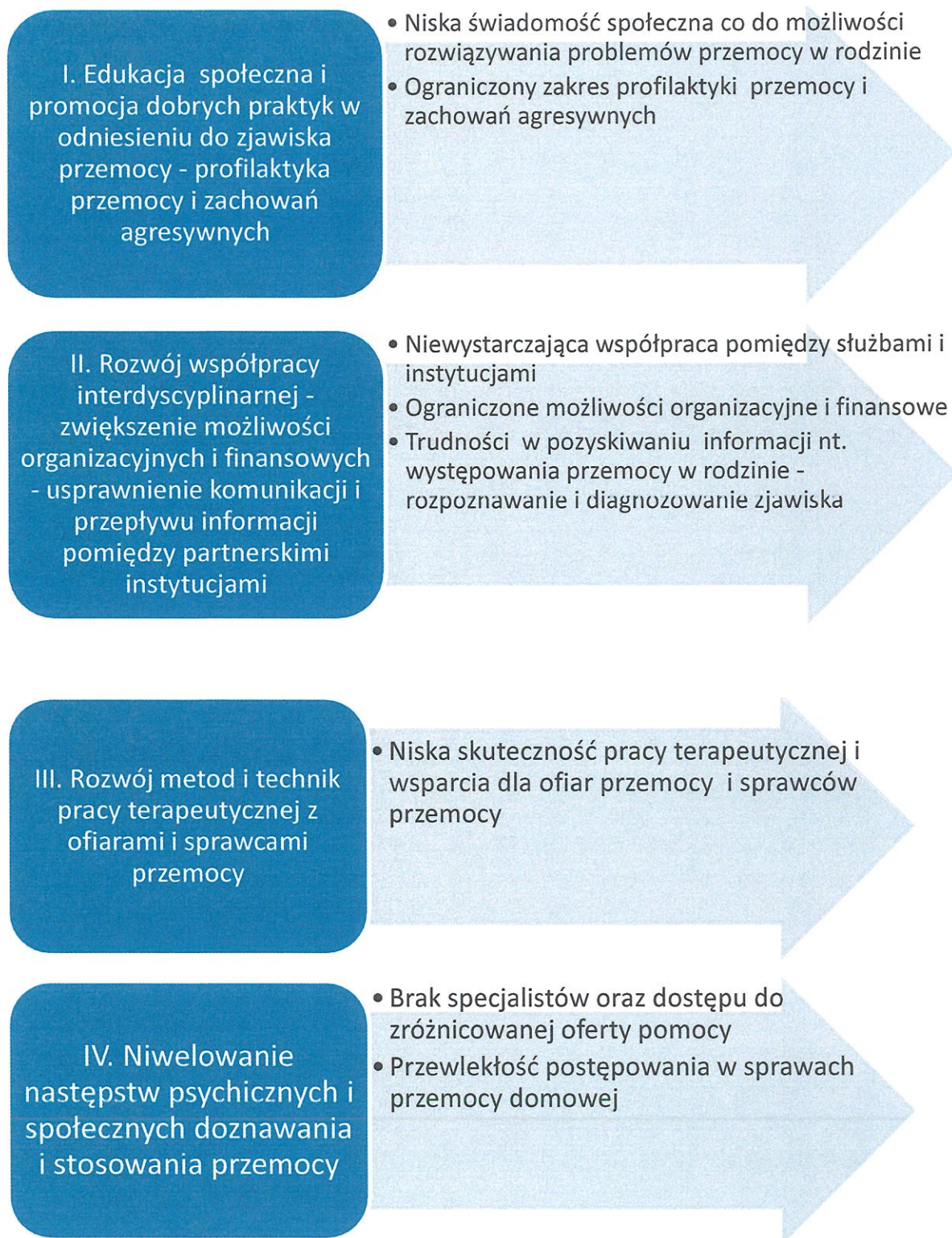
Kierunki i cele działania

Doświadczenia wynikające z dotychczasowej realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przyjętego Uchwałą XXIII/263/20 Rady Gminy Zabierzów z dnia 18 grudnia 2020 roku na lata 2021-2023 wskazują na następujące **obszary problemowe** mające znaczenie dla realizacji zadań pomocowych i wspierających:

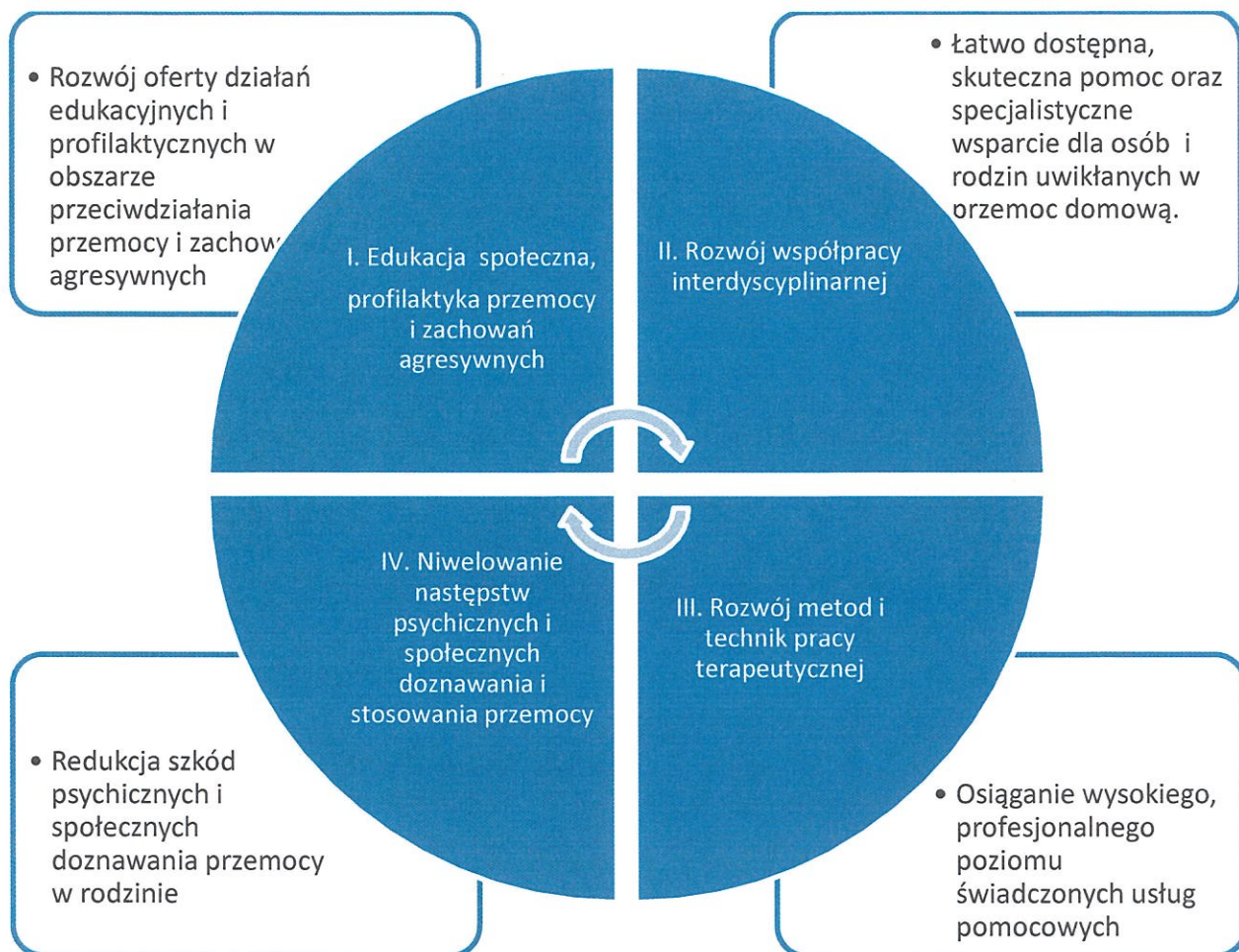
1. Niska świadomość społeczna co do możliwości rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.
2. Ograniczony zakres profilaktyki przemocy i zachowań agresywnych.
3. Niewystarczająca współpraca pomiędzy służbami i instytucjami.
4. Ograniczone możliwości organizacyjne i finansowe.
5. Trudności w pozyskiwaniu informacji nt. występowania przemocy w rodzinie - rozpoznawanie i diagnozowanie zjawiska.
6. Niska skuteczność pracy terapeutycznej i wsparcia dla ofiar przemocy.
7. Niska skuteczność pracy terapeutycznej i wsparcia dla sprawców przemocy.
8. Brak specjalistów oraz dostępu do zróżnicowanej oferty pomocy.
9. Przewlekłość postępowania w sprawach przemocy domowej.

Zidentyfikowane problemy wyznaczają konieczność przyjęcia następujących kierunków działania:

- I. Edukacja społeczna i promocja dobrych praktyk w odniesieniu do zjawiska przemocy - profilaktyka przemocy i zachowań agresywnych
- II. Rozwój współpracy interdyscyplinarnej - zwiększenie możliwości organizacyjnych i finansowych - usprawnienie komunikacji i przepływu informacji pomiędzy partnerskimi instytucjami
- III. Rozwój metod i technik pracy terapeutycznej z ofiarami i sprawcami przemocy
- IV Niwelowanie następstw psychicznych i społecznych doznawania i stosowania przemocy

rys. 1 Kierunki działania i odpowiadające im obszary problemowe

rys. 2 Kierunki i odpowiadające im cele główne działania w programie przeciwdziałania przemocy

Wykaz celów i działań:

Cel strategiczny: Zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów

cele główny A:

- A. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych

efekt: Mieszkańcy gminy są uwrażliwieni na potrzeby ofiar przemocy oraz wykazują brak tolerancji dla zachowań agresywnych.

cele szczegółowe:

A-1. Wzrost wiedzy i świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy na temat szkodliwości zachowań agresywnych i przemocowych oraz ich skutków, zdrowotnych, psychologicznych i społecznych.

działania:

- a) podejmowanie przez gminę współpracy partnerskiej w ramach kampanii o zasięgu wojewódzkim i krajowym
- b) opracowywanie oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych
- c) organizowanie konferencji i akcji informacyjnych
- d) opracowanie harmonogramu wydarzeń profilaktyczno-edukacyjnych o zasięgu lokalnym kierowanych do mieszkańców gminy w szczególności do młodzieży i rodziców.

A-2. Profilaktyka zachowań agresywnych wśród młodzieży szkolnej

działania:

- a) wprowadzenie zagadnień z zakresu przeciw przemocy i agresji do harmonogramu lekcji wychowawczych
- b) prowadzenie przez placówki oświatowe i kultury zajęć rozwojowo – edukacyjnych podnoszących umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz w sytuacjach trudnych
- c) rozwój oferty szkół, placówek kultury i sportu, ngo w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań

cele główny B:

- B. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.

efekt: ofiary i sprawcy przemocy mają możliwość skorzystania z oferty wsparcia w rozwiązywaniu problemów i niwelowaniu skutków przemocy domowej;

cele szczegółowe:

- B-1. Zapewnienie fachowej pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy

działania:

- a) organizowanie poradnictwa psychologicznego: indywidualnego i grupowego
- b) organizowanie poradnictwa prawnego
- c) organizowanie innej pomocy specjalistów w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą
- d) organizowanie pomocy interwencyjnej w przypadku przemocy domowej
- e) organizowanie krótkoterminowego miejsca schronienia w przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa członków rodziny we współpracy z partnerami lokalnymi
- f) udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i jej formach

B-2. Poprawa funkcjonowania społecznego rodzin uwikłanych w przemoc

działania:

- a) organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców – warsztaty umiejętności opiekuńczo - wychowawczych
- b) organizowanie grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w przemoc
- c) udzielanie wsparcia rodzinom uwikłanych w przemoc w formie usług asystenta rodziny

cele główny C:

C. Osiągnięcie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.

efekt: podejmowane interwencje i działania przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i zespołów roboczych przyczyniają się do rozwiązywania problemów rodzin uwikłanych w przemoc

cele szczegółowe:

C-1. skuteczna współpraca specjalistów z instytucji uczestniczących w procesie pomagania rodzinom uwikłanym w przemoc

działania:

- a) usprawnienie sposobów komunikacji pomiędzy współpracującymi Instytucjami
- b) zapewnienie wsparcia organizacyjnego i merytorycznego dla działania Zespołu Interdyscyplinarnego
- c) wyposażenie członków ZI w niezbędne narzędzia i uprawnienia decyzyjne w obrębie swoich zadań
- d) uproszczenie procedur i zakresu sprawozdawczości z działalności ZI
- e) utrzymywanie kontaktów zawodowych z innymi ZI – wymiana dobrych praktyk

C-2. Wzrost kompetencji zawodowych osób realizujących zadania pomocowe i wspierające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

- a) zapewnienie dostępu do fachowej wiedzy z zakresu pomocy osobom uwikłanym w przemoc
- b) doskonalenie umiejętności współpracy zespołowej

- c) doskonalenie metod pracy i diagnozy w obszarze problemów przemocy
- d) wypracowanie i wdrożenie systemu szkoleń wewnętrznych i superwizji dla członków Zespołu
- e) udział w szkoleniach zewnętrznych i konferencjach

cele główny D:

- D. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej

efekt: ofiary i sprawcy przemocy podejmują leczenie i mają szansę powrócić do pożądanych i akceptowanych społecznie wzorców zachowania i funkcjonowania.

cele szczegółowe:

D-1. Dostępność fachowej pomocy terapeutycznej dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową

- a) wdrożenie programów psychoedukacyjnych w pracy wychowawczej z młodzieżą
- b) objęcie rodzin specjalistyczną terapią rodzinną
- c) objęcie rodzin uwikłanych w przemoc systemowym wsparciem
- d) nawiązanie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami i specjalistami

D-2. Dostępność fachowej pomocy korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy

- a) nawiązanie i utrzymywanie współpracy ze specjalistami i instytucjami prowadzącymi działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców
- b) organizowanie dostępu i kierowanie do pomocy edukacyjno –korekcyjnych sprawców przemocy

Struktura celów i zadań programu przeciwdziałania przemocy domowej:

Cel strategiczny programu: Zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów					
Cele główne programu					
A. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych.		B. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.		C. Osiągnięcie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.	D. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej.
Cele szczegółowe, zadania, wskaźniki, realizatorzy					
Cel główny A: Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych					
Cele Szczegółowe	Działania	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
A-1. Wzrost wiedzy i świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy na temat szkodliwości zachowań agresywnych i przemocowych oraz ich skutków prawnych, zdrowotnych, psychologicznych i społecznych.	a) podejmowanie przez gminę współpracy partnerskiej w ramach kampanii o zasięgu wojewódzkim i krajowym b) opracowywanie oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych c) organizowanie konferencji i akcji	GOPS -koordynator MPiPS WPS UWWM ROPS w Krakowie	I. zrealizowanych przedsięwzięć informacyjnych i edukacyjnych rodzaj i nakład materiałów informacyjnych i edukacyjnych	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje

	informacyjnych d) opracowanie harmonogramu wydarzeń profilaktyczno-edukacyjnych o zasięgu lokalnym kierowanych do mieszkańców gminy w szczególności do młodzieży i rodziców e) organizowanie szkoleń na temat prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy domowej	Kuratorium Oświaty Komenda Wojewódzka Policji UG w Zabierzowie, placówki oświatowe w gminie Zabierzów, Dom Kultury, policja	I. uczestników biorących udział w realizowanych przedsięwzięciach		rządowe EFS
A-2. Profilaktyka zachowań agresywnych wśród młodzieży szkolnej	a) wprowadzenie zagadnień z zakresu przeciww przemocy i agresji do harmonogramu lekcji wychowawczych b) prowadzenie przez placówki oświatowe i kultury zajęć rozwojowo – edukacyjnych podnoszących umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz w sytuacjach trudnych c) rozwój oferty szkół, placówek kultury i sportu, ngo w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań	UG Zabierzów – koordynator placówki oświatowe gminy Zabierzów, Dom Kultury	I. godzin lekcyjnych poświęconych edukacji p./przemocy I. zajęć rozwojowo-edukacyjnych i sportowych I. uczestników w realizowanych zajęciach rozwojowo-edukacyjnych i sportowych	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe EFS

Cel główny B: łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.					
Cele	Działania	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
Szczegółowe					
B-1. Zapewnienie fachowej pomocy specjalistycznej ofiarom przemocy	a) organizowanie poradnictwa psychologicznego: indywidualnego i grupowego b) organizowanie poradnictwa prawnego c) organizowanie innej pomocy specjalistów w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą d) organizowanie pomocy interwencyjnej w przypadku przemocy domowej e) organizowanie krótkoterminowego miejsca schronienia w przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa członków rodziny we współpracy z partnerami lokalnymi f) udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i jej formach	GOPS – koordynator Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą członkowie ZI i grup roboczych Kuratorzy Sądu Policja Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	I. h poradnictwa specjalistycznego (indywidualnego i grupowego) I. osób, które skorzystały ze wsparcia i pomocy specjalistycznej I. dzieci objętych pomocą specjalistyczną I. podjętych interwencji	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe EFS

		placówki oświatowe Ośrodek Interwencji Kryzysowej			
B-2. Poprawa funkcjonowania społecznego rodzin uwikłanych w przemoc	a) organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców – warsztaty umiejętności opiekuńczo - wychowawczych b) organizowanie grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w przemoc c) udzielanie wsparcia rodzinom uwikłanych w przemoc w formie usług asystenta rodziny	GOPS – koordynator członkowie Zi i grup roboczych Kuratorzy Sądu Policja Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna placówki oświatowe	I. spotkań i warsztatów dla rodziców I. spotkań grup wsparcia I. rodzin w których występowała przemoc, objętych wsparciem asystenta	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe EFS
Cel główny C: Osiągnięcie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.					
Cele	działania	Realizatorzy/	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło

Szczegółowe		partnerzy			finansowania
C-1. Skuteczna współpraca specjalistów z instytucji uczestniczących w procesie pomagania rodzinom uwikłanym w przemoc	a) usprawnienie sposobów komunikacji pomiędzy współpracującymi instytucjami b) zapewnienie wsparcia organizacyjnego i merytorycznego dla działania Zespołu Interdyscyplinarnego c) wyposażenie członków ZI w niezbędne narzędzia i uprawnienia decyzyjne w obrębie swoich zadań d) uproszczenie procedur i zakresu sprawozdawczości z działalności ZI e) utrzymywanie kontaktów zawodowych z innymi ZI – wymiana dobrych praktyk	GOPS – koordynator Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą członkowie ZI i grup roboczych Kuratorzy Sądu Policja Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna placówki oświatowe	I. spotkań ZI i GR I. podjętych działań w ramach współpracy interdyscyplinarnej	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe EFS
C-2. Wzrost kompetencji zawodowych osób realizujących zadania pomocowe i	a) zapewnienie dostępu do fachowej wiedzy z zakresu pomocy osobom uwikłanym w przemoc	GOPS – koordynator	I. h szkolenia dla członków ZI i GR	działanie ciągłe	budżet jednostek

wspierające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	b) doskonalenie umiejętności współpracy zespołowej c) doskonalenie metod pracy i diagnozy w obszarze problemów przemocy d) wypracowanie i wdrożenie systemu szkoleń wewnętrznych i superwizji dla członków Zespołu e) udział w szkoleniach zewnętrznych i konferencjach	Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą członkowie ZI i grup roboczych	I.h superwizji dla członków ZI i GR		organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe EFS
Cel główny D: Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej					
Cele	Działania	Realizatorzy/	Wskaźniki realizacji	Termin realizacji	Źródło finansowania
Szczegółowe		partnerzy			
D-1. Dostępność fachowej pomocy terapeutycznej dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową	a) wdrożenie programów psychoedukacyjnych w pracy wychowawczej z młodzieżą b) objęcie rodzin specjalistyczną terapią rodzinną c) objęcie rodzin uwikłanych w przemoc systemowym wsparciem d) nawiązanie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami i specjalistami	GOPS – koordynator członkowie ZI i grup roboczych Kuratorzy Sądu Policja	I. rodzin objętych specjalistycznym wsparciem i terapią I. programów psychoedukacyjnych realizowanych w pracy z młodzieżą I. uczniów, która skorzystała z	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe

		Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna placówki oświatowe	pomocy specjalistycznej w ramach programów		EFS
D-2.Dostępność fachowej pomocy korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy	a) nawiązanie i utrzymywanie współpracy ze specjalistami i instytucjami prowadzącymi działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców b) organizowanie dostępu i kierowanie do pomocy edukacyjno –korekcyjnych sprawców przemocy	GOPS – koordynator członkowie ZI i grup roboczych Sąd Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	I. sprawców, którzy zostali skierowani do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych I. interwencji zrealizowanych we współpracy instytucji specjalistycznych	działanie ciągłe	budżet jednostek organizacyjnych gminy (zadania własne), dotacje rządowe EFS

Ewaluacja i monitoring

działań podejmowanych w ramach programu przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla gminy Zabierzów

Proces ewaluacji wraz z prowadzonym monitoringiem pozwoli poznać skuteczność proponowanych form wsparcia w odniesieniu do zakładanych efektów programu .

Cele programu:

Celem strategicznym programu jest: Zminimalizowanie liczby i skutków występowania aktów przemocy oraz zachowań agresywnych w rodzinach mieszkających na terenie gminy Zabierzów.

Cele główne:

- A. Rozwój oferty działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy i zachowań agresywnych
- B. Łatwo dostępna, skuteczna pomoc oraz specjalistyczne wsparcie dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.
- C. Osiąganie wysokiego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług pomocowych.
- D. Redukcja szkód psychicznych i społecznych doznawania przemocy domowej

Planując proces ewaluacji wypracowanych i wdrażanych form pomocy zakładamy, iż ewaluacja ta pełnić będzie głównie funkcję formatywną a jej wyniki służyć będą:

- osobom decyzyjnym, dostarczając informacji odnośnie właściwych kierunków i form oddziaływania wobec osób i rodzin dotkniętych przemocą a także warunków organizacyjnych, jakie powinny być spełnione dla realizacji tych działań;
- pracownikom socjalnym i specjalistom pracującym z osobami i rodzinami doznającymi przemocy w podnoszeniu jakości ich pracy i podejmowanych interwencji, zmierzających do rozwiązywania napotkanych problemów;
- klientom w kształtowaniu ich świadomości, motywowaniu do pożądanых zachowań, promowaniu określonych postaw wobec własnych problemów;

Cel ewaluacji:

1. Wskazanie sposobów interwencji przyczyniających się do wzrostu skuteczności działań pomocowych podejmowanych na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.

Obszary analizy dla ewaluacji:

- I. Usługi i formy wsparcia podejmowane w ramach pomocy - metody i techniki pracy z klientem oraz ich zgodność z potrzebami klientów
- II. Warunki organizacyjne i kadrowe dla wdrażania przyjętego planu pomocy rodzinom
- III. Zakres i jakość współpracy pomiędzy partnerskimi instytucjami

Pytania ewaluacyjne:

obszar I.

W jakim stopniu zastosowane metody i formy wsparcia rodzin przyczyniły się do rozwiązania problemu przemocy i zachowań agresywnych?

Czy zakres wsparcia przewidziany w programie odpowiadał potrzebom klientów?

Czy wsparcie udzielone osobom i rodzinom w ramach działań określonych w programie przyczyniło się do zmiany ich sytuacji życiowej?

obszar II.

Czy realizacja zadań w programie miała charakter zespołowy?

Czy pracownicy otrzymali wsparcie merytoryczne z zakresu metod i technik pracy z osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc?

Czy organizacja warunków współpracy przyczyniała się do realizacji zaplanowanych działań?

obszar III.

Czy sprawnie przebiegała realizacja zadań w trakcie realizacji zadań pomocowych ?

Czy skuteczny był obieg informacji pomiędzy partnerami?

OBSZAR I : Usługi i formy wsparcia podejmowane w ramach pomocy - metody i techniki pracy z rodzinami oraz ich zgodność z potrzebami osób i rodzin

Pytanie ewaluacyjne	Kryterium ewaluacyjne	Wskaźniki	Metoda ewaluacji	narzędzie monitoringu
W jakim stopniu zastosowane metody i formy wsparcia rodzin przyczyniły się do rozwiązania problemu przemocy i zachowań agresywnych ?	skuteczność	Liczba osób, które oceniły pozytywnie proces udzielonego wsparcia; l. h poradnictwa specjalistycznego (indywidualnego i grupowego) l. osób która skorzystała ze wsparcia i pomocy specjalistycznej l. sprawców, którzy zostali skierowani do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych liczba działań z zakresu profilaktyki przemocy i agresji	Ankieta Wywiad rozmowa obserwacje	sprawozdania rejestr uczestników kwestionariusze arkusze obserwacyjne NK
Czy zakres wsparcia przewidziany w programie odpowiadał potrzebom klientów?	Adekwatność Trafność	Liczba rodzin, która zrealizowała plan pomocy, liczba osób które zrealizowały program edukacyjno – korekcyjny,	Analiza dokumentów wywiad	kontrakt socjalny sprawozdania ankieta NK

Czy wsparcie udzielone osobom i rodzinom w ramach działań określonych w programie przyczyniło się do zmiany ich sytuacji życiowej?	Adekwatność Trafność	Liczba NK zamkniętych w związku z ustaniem przemocy	Analiza dokumentów	zaświadczenia NK kontrakt soc.

OBSZAR II : Warunki organizacyjne i kadrowe dla wdrażania przyjętego planu pomocy rodzinom				
Pytanie ewaluacyjne	Kryterium ewaluacyjne	Wskaźniki	Metoda ewaluacji	narzędzie monitoringu
Czy realizacja zadań w programie miała charakter zespołowy?	adekwatność	I. interwencji zrealizowanych we współpracy instytucji specjalistycznych liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego liczba spraw skierowanych do grupy roboczej; Liczba osób skierowanych do specjalistów;	analiza dokumentów	lista obecności sprawozdania protokoły posiedzeń
Czy pracownicy otrzymali wsparcie merytoryczne z zakresu metod i technik pracy z osobami i rodzinami uwikłanymi w	użyteczność	liczba godzin szkolenia liczba godzin superwizji	analiza dokumentów	ankieta ewaluacyjna

przemoc ?				listy obecności
Czy organizacja warunków współpracy przyczyniała się do realizacji zaplanowanych działań?	efektywność	Liczba godzin przeznaczonych na prowadzenie jednej interwencji Liczba interwencji realizowanych w partnerstwie;	analiza dokumentów	sprawozdania protokoły

OBSZAR III: Zakres i jakość współpracy pomiędzy partnerskimi instytucjami				
Pytanie ewaluacyjne	Kryterium ewaluacyjne	Wskaźniki	Metoda ewaluacji	narzędzie monitoringu
Czy sprawnie przebiegała realizacja zadań w trakcie realizacji zadań pomocowych ?	skuteczność	liczba pozytywnie załatwionych interwencji	analiza dokumentów	plany pomocy NK wywiady ankiety
Czy sprawny był obieg informacji pomiędzy partnerami?	skuteczność	liczba spotkań zespołu zadaniowego liczba interwencji grupy roboczej	analiza dokumentów	plany pomocy NK sprawozdania lista obecności

Monitorowanie:

Przez monitorowanie będziemy rozumieć proces identyfikacji i zapisu zdarzeń, które zachodzą w trakcie udzielania pomocy. W wyniku monitoringu zebrane zostaną informacje służące późniejszej ewaluacji, ale też pozwolą ocenić przebieg i dynamikę interwencji, stwarzając warunki do dokonania stosownych korekt na bieżąco.

Sposoby zbierania informacji :

1. Rejestracja procesu - sprawozdania z przeprowadzonych działań, zgodnie z przyjętą formą dokumentowania działań
2. Ankiety, wywiady, rozmowy – przeprowadzone z klientami
3. Obserwacja

Ewaluacja ex – post

Na zakończenie programu w roku 2024 zostanie przeprowadzona dodatkowo ewaluacja - „ex post” Na tym etapie skoncentrujemy się na rezultatach przeprowadzonych działań. W wymiarze indywidualnym – osób i rodzin, które skorzystały ze wsparcia w związku ze zgłoszonym problemem przemocy – na ile zastosowane formy pomocy przyczyniły się do poprawy funkcjonowania społecznego i funkcjonowania w rodzinie – a więc ocenimy trwałość rezultatów programu. W wymiarze instytucjonalnym ważna też będzie efektywność – czyli wielkość poniesionych nakładów w stosunku do uzyskanych rezultatów.

Pytania ewaluacyjne na tym etapie:

- *Czy cele programu zostały osiągnięte?*
- *Czy przeprowadzone działania przyczyniły się do rozwiązania problemów klienta?*
- *Czy współpraca pomiędzy instytucjami realizującymi proces wsparcia była dobrze zorganizowana?*

Przykładowe wskaźniki:

- Liczba osób i rodzin, w których ustała przemoc
- Liczba instytucji współpracujących
- Liczba specjalistów zaangażowanych w proces pomocy
- Liczba godzin specjalistycznego wsparcia

Metody ewaluacji na tym etapie:

wywiady z klientami

analiza dokumentów (dokumentacja w OPS)

PRZEWODNICZĄCY RADY
Henryk Krawczyk